Nr 17. Sibiiu, Marţi 10 Februarie 1881. *Anul XXIX.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchia** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi insertiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se inapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rândul ce iasce garmond — se tiedere de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu în 9 Februarie.

Punct negru?

În anul 1875 s'a început în Bosnia o mică rescoală. Cauzele rescoalei au fost neînţelegeri agrarie între begii turcişi şi în posesiunea pământului şi între raialele creştine lipsite de proprietate în puterea cornanului.

Rescoala la început era nebăgată în samă de diplomaţi. Mai târdiu, fiind că vêrsarea de sânge şi pustiirile, de o parte şi de alta, luau dimensiuni tot mai mari, a început şi diplomaţia a'i da rescoalei mai multă atenţiune. A mesteşugit în dreapta şi în stânga în cele din urmă rescoala mai multă s'a năbuşit decât a fost stinsă.

Cu toate aceste rescoala a fost un prolog la resboiul din 1876 în Serbia, ear' acesta a fost introducerea în actul cel din urmă (?) din marea cestiune a Orientului, care s'a terminat deocamdată cu preliminariele de pace la San-Stefano şi în urmă cu pacea dela Berlin.

Mai sûnt dar scene din act, cari avem să le vedem.

Pacea acesta însĕ cu toate lucrările diplomaţiei, n'a fost o operă perfectă. Între cestiunile, care au trebuit sĕ se resolve în urma păcei dela Berlin şi sûnt încă neresolvate, este şi ocupaţiunea Bosniei şi Erţegovinei.

Posta de eri ne aduce în coloanele oficiusului „P. Ll." din Budapesta o corespondenţă dela Serajevo, în care se face amintirea de nemulţămirile fostilor raiale. Nemulţămirile, spune corespondenţa, provin din aceeaşi cestiune agrarie, din care s'a născut rescoala din 1875. Starea excepţională, în care se află provinciele ocupate, nu admite, ca cestiunea sĕ se regulieze. Begii sûnt tot begi şi raialele tot raiale şi în ţiua de astăţi.

Dacă Austro-Ungaria, ţice oficiosul organ, nu va anecta definitiv provinciele aceste şi nu va lua a mână regularea cestiunei agrarie spre mulţămirea fostilor raiale, ceră se poate nasce ceva. Nu ţice tocma aşa, dar ce nu ţice străbate printre rânduri

Aşa dar, afară de Albanezii şi Grecii din depărtare: şi în sfera puterei austro-ungare, în înţeles mai ângust, s'ar zăvi un punct negru.

Nimenea nu atribuie numai iniţiativei Bosniacilor şi Erţegovinenilor ivirea acestui punct negru: din contră se presupune, şi poate cu drept cuvênt, că nemulţămirea poate servi drept de mijloc în mâni nevĕţute pentru scopuri mai departe de graniţele Bosniei şi Erţegovinei. De aceea se recomândă Austro-Ungariei, a smulge măselele venincase ale cestiunei periculoase cât mai îngrabă.

Sûnt ţiare, care esplică afacerea cu mult mai favorabil. Ţic adecă, că corespondenţa din Serajevo e prevestirea unei estinderi a puterei austro-ungureşti până la Salonic.

Nu putem sci dacă interpretaţiunea aceasta se va dovedi sau este numai o înfrumseţare a situaţiunei.

Pacea dela Berlin a lăsat pe mulţi nemulţămiţi şi între aceşti mulţi este şi puterea cea mare a Rusiei.

Rusia este foarte circumspectă, dar totodată şi energică în esploatarea stărilor neperfecte din Orientul Europei.

Impregiurarea aceasta este sigură în starea, în pune lumea pe gânduri la cea mai mică mişcare în Orient.

Causă destulă de a îndupleca şi pe cetăţenaul austro-unguresc mai puţin iniţiat în arcanele diplomaţiei sĕ recunoască periculositatea stărilor de lucruri neperfecte, mai ales dacă de aceste sûnt şi în sfera puterei austro-ungurescĭ. Aceasta cu atât mai vêrtos, cu cât şi mai înlăuntrul monarchiei sûnt multe lucruri neperfecte.

Certa intre Germani şi Slavi dincolo de Laita, agitârile între partidele maghiare din Ungaria şi în deosebi nesuinţa pre unione personală, nemulţămirea naţionalităţilor nemaghiare sûnt de astfeliu de natură, încât în companie cu vre-o încurcătură „bosniacă" ar puté provoca stări ciudate.

Se poate că combinaţiuni adunate din împregiurârile at nse au dat ansă şi la faima despre o schimbare de ministeriu în Viena, în perspectivă. Un cabinet Latour adecă se îndoiesc cabinetul Taaffe.

Lecţiunea aspră ce o dă „P. Ll." Serbiei în nrul, ce nea sosit astăţi: sĕ nu se lase a fi câmp de esperimente pentru nizuinţele revoluţionare şi vrăjmăşesci Austro-Ungariei din punct de vedere austro ungurese s'ar pâre că este patrio ică, însĕ după împregiurări poate că n'ar fi de ajuns pentru vindecarea completă a reului.

Pentruca „Serbia" sĕ nu poată păgubi manorchia ca „câmp de esperimente revoluţionare şi inimice": pentruca nu numai Serbia, dar şi puterile cari umblă se o întrebuinţeze de mijloc pentru scopurile lor sĕ nu poată în riuri asupărne nefavorabil, trebue sĕ avem *clara pacta* între diverselе popoare; căci fiind toate aceste: *boni amici*, puţină grije ne ar insufla toate „nizuinţele rele şi inimice" din afară.

Noi Românii trebuie însĕ sĕ nu trecem nici prestе astfeliu de „minuţii" cu evederea. Căci dacă nu ne ating deadreptul, contribuesc multă la orientarea noastră chiar şi în afacerile politice casnice, la care sûntem reduşi. Faţă cu astfeliu de împregiurări încucate în prima linie sĕ ne gândim la noi înşine şi sĕ ne întogmim paşii de aşa ca sĕ nu ne facem scară, pe care numai alţii sĕ şi suie porumbul în pod.

Prin aceasta nu trecem marginile loialităţii, căci loialitatea nu sĕ cuprinde întru a închide ochii ca ne nu vedem ce se întemplă mai departe de pragurile caselor noastre, nici întru a nu ţinĕ samă şi de interesele noastre.

Punctul negru, dacă nu va fi cumva numai o fantomă, prevenit de *clara pacta, boni amici* în deseversţă sincerітate n'ar putè strica nici monarchiei nici celor din monarchie nimica.

Revista politică.

Sibiiu, în 9 Februarie.

Ministrul ung. reg. de culte şi instrucţiune publică Aug. Trefort a substernut deja afacerea înfiinţărei unei episcopii gr. catolice maghiare consilului de ministri şi nu va trece mult şi ministrul va raporta în aceastaşi afacere coroanei. Petiţiunea prin care se cere înfiinţarea menţionatei episcopii în casa deputaţilor s'a luat în considerare în 18 Februarie nou şi s'au transpus comisiunei de petiţiuni.

Din provincile ocupate Bosnia şi Erţegovina adoce „P. Ll." într'o corespondenţă dela Serajevo scirea, că acolo incassarea impositelor poate produce scene sângeroase. „Dacă într'o ţeară, unde se aplică foarte tare şi necrestinesce maşina prin care se storc impositele, se pot stoarce numai 6 milioane, din care numai administraţiunea financială absoarbe 1.600,000 fl., trebuie sĕ fie multă putrejune în statul Danemarcei. Provinciele ocupate trebuesc anecsate pentruca sĕ se facă partage de toate beneficiile culturei ... „Unite nationale" din Paris revarsă lumină încâtva asupra acestei alarme. După „Un. nat." alarma însemnează, că provinciile vor fi cât mai curênd incorporate cu totul în Austro-Ungaria, fără de amă întreba pe Turcia. De altă parte se ţice, că la casul unui resboiu greco-turcesc, una dintre puterile mijlocitoare va ocupa linia macedonică până la Salonic şi puterea aceasta ar fi Austro-Ungaria.

Dela Viena s'a respândit scirea deja deminţita în „cercurile normative", ca Taaffe se va retrage şi va fi înlocuit de V. M. C. Latour.

„Standard" spune despre un afront făcut la un bal în Roma ambasadorilor Austro-Ungarici, Englieteri şi Francici. Când adecă Regele şi regina s'au dus la supé, numai ambasadorul Germaniei fu invitat, ear' celalţi ignorati cu totul. Toţi au şi părăsit balul în moment cu soţiele lor împreună.

Asupra celei din urmă bătălii între Boerii din Transvaal şi Englezi (în Africa de meadăţi), în care generalul Colley nu'şi a scăpat restul trupelor sale decât numai cu o mare osteneală, ţiarul „Standard" primesce dela corespondintele seu de pe câmpul de bătaia următoarele amănunte interesante:

„Trupele nu se aşteptau la o luptă grea, de toată ţiua; de vreme ce generalul, mai nainte de a porni la 8 oare, le ţisese, că nu este vorba decât de o demonstraţiune şi că se vor întoarce destul de vreme spre a'şi lua prânzul. Când Boerii se arêtară pentru prima oară, ei erau călare; dar după o o grenadă, aruncată cam la o distanţă de 1500 metri, isbucni lupta dênşii, o luară la fugă, iar puşcăşii caii sub acoperemênt şi începură împuşcăriile. Dela 12 oare ţiua şi până când întunerecul acoperi pământul nu îu decât un duel cu puşca, adversarii fiind acoperiţi. Tunurile noastre luară şi ele puţină parte la luptă; dar focul inamicului era atât de viu, încât era peste putinţă de a servi tunurile fără întrerupere, căci era de ajuns ca servanţii sĕ se arete spre a fi imediat împuşcaţi.

„Afară de locotenentele Parson, care fu şi el rănit pe seară, toţi oficerii, conducêtorii de cai, servanţii şi caii dela baterie fură răniţi îndată ce începu lupta. Tunurile tăcură de tot pentru câteva oare, dar după aceea fură adusi câţiva infanterişti ca servanţi. Un tun remase toată ţiua în acţiune, dar servitiul era periculos, aşa că servanţii trebuiau sĕ fie necontenit preschimbaţi. Tunurile erau acoperite de puncte albe, făcute de gloanţele Boerilor; la drept vorbind, a sta lângă un tun era a se aşteptа la o moarte sigură.

„Inamicul s'a apropiat şi până la 200 metri, dar n'a dat nici odată asalt. Cea mai mare parte a luptei a avut loc dela o depărtare de 600—700 metri. Tactica Boerilor este admirabilă. Ei se mişcau necontenit dela un flanc la cel-l-alt şi-'şi începeau în tot deauna focurile din nesce poziţiuni de unde nu şe ascepta nimeni. Le a fost peste putinţă soldaţilor nostri sĕ naînteze şi sĕ atace pe inamic cu baioneta; ei ar fi murit cu toţii, până la cel din urmă om, mai nainte de a ajunge până la inamic. Era o luptă cu puşca, în câtei mânuire Boerii sûnt cu mult mai superiori trupelor noastre. La apusul soarelui, poziţiunea noastă părea desperată. *Trupele n'aveau* nici un fel de mâncare, un teren foarte anevoios se afla între dênsele şi lagăr, ear' inamicul era de sigur într-o mare apropiere.

La 9 oare seara generalul Colley dete ordinul, ca pe cât se va putè cu mai puţin sgomot, sĕ apuce în jos spre riu. Caii, cari mai remăseseră, fură înhămaţi la tunuri şi toţi părăsiră poziţiunea fără ca inamicul sĕ prindă de veste despre această mişcare. Numai cu o foarte mare osteneală s'a putut trece riul, care din causa multor ploi, se umflase peste măsură.

„În fine soldaţii ajunseră cu toţii celalalt mal, afară de răniţi şi de trăsurile cu munituni. Suferinţele răniţilor au fost sfăşietoare, erau lipsiţi de apă, ear' vêntul şi ploaia n'a încetat un singur moment toată noaptea. Pe la 12 oare sosiră câteva trăsuri din lagăr cu ordinul, de a transporta pe răniţi la Newcastle. Multă Boeri se coborâră de pe înălţimi şi vorbiră cu conducêtorii trăsurilor. Ei nu se opuseră la transportarea răniţilor şi deplânseră isbucnirea resbelului, dar declarară, că este de detoria lor de a împuşca pe ori ce soldat, care va călca pe pământul lor. Dacă generalul n'ar fi reuşit eri sĕ fugă, apoi predarea sa ar fi devenit neînlăturabilă. Boerii erau decişi sĕ atace în reversatul zorilor, dar nu se îngrigiseseră a pune santinele serioase la riu, fiindcă credeau, că ploaia îl va face peste putinţă de a fi trecut."

Dreptul istoric al Românilor din Ungaria.

(Urmarea 9.)

Regresul naţionalităţii valachice în restimpul veacului XIII şi XIV nu s'a oprit, şi chiar a sporit; ,Valachii treptat au decăţât în posiţia lor publică până la iobagie, şi ar fi şi câteo incorect a ţinê documentul pomenit al regelui Ludovic din a. 1377 de un act al for-

ţei; raporturile naţionale şi sociale s'au desvoltat în decursul timpului spre defavorul Valachilor şi documentul regal a registrat numai starea raporturilor existente. Sântem prea puţin informaţi despre raporturile interne ale Transilvaniei în perioda mai veche, pentru a putè urmări, dacă şi în ce chip s'a improtivit elementul valachic acestei prefaceri a raporturilor, ce se desvolta cu incetul; cumcă n'a fost insè aplecat a se supune de bună voie într'o posiţie, ce prin iobăgia proclamată devenia tot mai asupritoare, se dovedesce în mod elocuent prin revoluţia din primăvara anului 1437.

Prilegiul nemijlocit la răscoala amintită a ţeranilor a fost acela, că episcopul Transilvaniei George Lepes scotea dijma, restantă de mai mulţi ani, în bani noi şi mulţi, şi că nobilimea nu îngăduia libera migraţie a ţeranilor; şi deoarece în amănduouă casurile nu se atingeau numai interese valachice, n'avem să ne mirăm că vedem luptându-se ţerani valachici şi ungurescі subt steagurі comune pentru una şi aceeaşi causă.

Ciocnirea dintâiu s'a întêmplat în primăvara anului 1437 pe pământul săsesc, unde ţeranii din Incepţiunea carea revoluţionară subt conducerea unui comecare Kardosjanos [43]). În Transilvania de meadă-noapte s'au adunat în comitatul Solnocului pe dealul Bobâlnei, şi de aici au recercat nobilimea, a'i scuti în veshie lor drepturi şi a nu-i mai asupri, provocându-se ei la un privilegiu al sântului Stefan. Nobilimea şi-a fost aplecată a lua această cerere în consideraţie, şi a vrut să potolească răscoala cu forţa. Voivodul Nicolae Chak a eşit cu oştirea ardeleasacă unită la răsboiu în contra lor, şi i-a angagiat la bătălie, din care armata Voivodului cu toate puterile însemnate n'a eşit învingătoare. Ţeranii răsculaţi au mărşăluit înte acestea în mărşi dreptul lor obicinuit din vechime, şi nobilimea a trebuit să încheie cu ei în dilele dintâiu ale lunei Iulie 1437 o convenţie, prin care se ţinea cont de jalba ţeranilor pentru scoaterea dijmei restante, precum şi pentru libera migraţie şi restituţia drepturilor obicinuite din vechime, acordate ţeranilor de câtră regii sânţi, şi vătămate în timpul din urmă. [44])

[43]) Kemeny, Archivalische Nebenarbeiten: Ueber den Bauernaufstand und über den wechselseitigen Schutzvertrag der drei ständischen Nationen Siebenbürgens Jahrg. 1438, Magy. Sich. II. 558. Der Vicevoivode Lepes an die Sachsen: Hodie habuimus literas vestras, in quibus enodatis gravi cum querela, quomodo pro nunc validi malachiones et alii inimicitiarum, multa mala et spolia machinando, et semper potius vestram Nationem quam alias Nationes solliti essent devastare, quorum Capitaneus, principalis esset Kardosyanos.

[44]) ibidem II. 359..... quod nobiles viri.... per Universitatem Nobilium ab una parte vero ab altera providi viri.... per Universitatem Regnicolarum tam Hungarorum quam Valachorum et per eandem Universitatem ad infrascripta effectui deducenda electi, coram nobis personaliter existentes, parili voce et unanimi relatu detexerunt et confessi sunt in hunc modum: quod quamquam praedicta universitas hungarorum et valachorum in partibus Transylvanis et quorumcunque possessionibus commorantium tam pro eo, quia Reverendus in Christo Pater Georgius Lepes Episcopus Transylvanus suas decimas ex parte eiusdem Universitatis Dominorum Hungarorum, sibi debendas currente moneta vilium Denariorum exigere nolens, fere tribus annis ad ipsos accumulando modo cum magna et ponderosa moneta extorquere voluisset, ipsos minus iuste et indebite praegravando, occasionum interpossunt interdictum.... (privia mai cu seamă pe ţeranii ungurescі) tum etenim, quia per ipsorum Dominos terrestres quo emitti in scriptorum redacti, quum de aliquorum possessionibus in aliailoca se transferre voluissent moraturos, rebus et bonis corum etiam spoliati abire minime permitterentur et omnibus eorum iuribus libertatum privati pontibus oppressi fuerunt et insupportabilibus.... oneribus aggravati, pro eaquidem re ipsi ad ipsorum libertinis libertatibus per Sanctos Reges cunctis Huius Regni Hungariae incolis datis et concessis manere inter se nolentes, ad ipsorum montem a Babolna, in tenutis possessionis Alpreth existentem conveniendo, ab ipsorum Dominis in antiquis Regni Sanctorum Regum se conservari supplicaverint, tamen huius modi ipsorum supplicationibus eisdem non adnuentibus idem Domini eorum cum auxilio magnifici Ladislai de Chak Wajvodae Transylvani.... belli certamine se ipsis opposuissent, et inito conflictu, multi ex utraque parte corruntes interfecissent. Tandem omnipotens Dei annuente clementia ex eorundem Nobilium ac Regnicolarum seu populorum universitatibus .... ad faciendam pacem inter partes se interponentibus, ad talis pacis et concordiae devenissent unionem.....

[45]) Actul de unire, kritische Sammlung zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen, Hermannstadt, 1785, III. p. 143.

[46]) Kemeny, l. c. II. 366..... parte vero ex alia Michael Valachus de Viragosberek, Capitaneus,.... praesentaverunt nobis quoddam registrum clausum super dispositione et unione pacis inter universitatem dictorum Nobilium, nec non Capitaneos et universitatem populorum, totamque communitatem ipsorum Valachorum, sub dato 7 Octob. in villa Apathi.... ex altera in nomine et in persona praefatorum Capitaneorum ac tota communitate Rusticorum Antonius de Magnus de Deij, Thomas similiter Magnus de Zeek, Michael et Gallus..... de Viragosberek et Johannes Mester de Clusvar Capitanei, item Benedictus Gazda de villa Dioi, Paulus Magnus de Vaydahaza, Valentinus Faher de Uyfalu, Georgius Chegew, Blasius Greb de Buza, Elias Magnus de Almâs, Stephanus Hencz de Sombor, Jakabus Ban de Almâs, Nicolaus Vaykay de Hunyad, per eosdem universitates populorum et rusticorum eorum voluntate electi et ad transcriptis faciendis et deputati.... interim.... Item: quod quilibet jobbagionalis conditionis homo seu rusticus Domino suo terrestri per annum integrum solvere tenetur, videlicet pro tractorum octo pecorum computando, unum florenum, aut solvere debeat, et medio aratro medium florenum, et de duobus bovis vel equis unum florenum quinque denarios praesentis monetae, si qui enim Rusticorum pecora, arabilia non haberent, sed alias pecules, vel res, videlicet oves, porcos, et vacas ac vina ac alia horum eiusdem usus aratri se extendentia, similiter unum florenum aut dare debeant, qui vero minus quam ad unum arabium se extendunt, et eisdem arabiis habeant, aut rebus, secundum computationem seu aestimationem solvere debeant, qui vero animalia non haberent, sicliicet pecora et pecules, tunc quinque denarios praesentis monetae, si qui enim Rusticorum pecora, arabilia non haberent, sed alias pecules, vel res, videlicet oves, porcos, et vacas ac vina ac alia horum eiusdem usus aratri se extendentia, similiter unum florenum aut dare debeant, qui vero minus quam ad unum arabium se extendunt, et eisdem arabiis habeant, aut rebus, secundum computationem seu aestimationem solvere debeant, qui vero animalia non haberent, sicliicet pecora et pecules, tunc quinque denarios mambus in ligonizando vel triturationе frugum, victum et amictum acquirunt, illi per annum duodecim denarios dare tenentur .... item: more antiquorum ab ipsis numera Dominis administrare tenentur.... quilibet ipsorum unam diem annuatim..... Domino suo, quodunque servitium per ipsum Dominum suum eidem committeretur, servire teneantur .... item: quilibet nobilis in sua possessione in medio suorum jobbagionum more aliae consuetudinis judicium facere ac eiusdi habeat facultatem, et juridice quovis modo, si aliqui jobagiones sui fuerunt convicti vel aggravati, idem nobilis super suos jobbagiones liberam habet extorquendi, et eosdem eadem ratione aggravandi facultatemali modo, quod si aliqui jobbagio suus super aliquo judicio ipsius Domini sui terres tria contentari noluerit, extunc more alias consueto in alteram villam, videlicet oppidum ad interrogandum tamen ipsum Dominum terrestrem, sibi quidquid de ipso conculderetur, uterque ipsorum, tam Dominus terrestris, quam jobbagio super eo debeat ac contentari (şi acest articol pare a fi privit mai cu seamă pe ţeranii ungurescі, deoarece Valachii îşi aveau cnezii lor de judţi)... item: conditiones migratii... justo terragio deposito... item: Dum Vayvoda vel Vicevayvoda praefatis rusticis et populis more exercituantium contra emules huius regni mediantibus suis litteris insurgere praecieberet, extunc statim idem magnificus Dominus terrestris cum insurgere et secundum mandatum eorundem Vayvodarum sub exercitu proficiscі tenearur....

În 14 Septemvre a aceluiaşi an a urmat în Căpâlna înfrăţirea aşa numitelor trei naţiuni ale Transilvaniei, a cărei prilegiu nemijlocit, deşi nu se numeşte pricina, la toată întêmplarea va fi fost răscoala ţeranilor, căci deoarece altă primejdie nu ameninţa ţeara, regelui Sigismund insè i se arăta supunerea cea mai smerită — pasagiul documentului: *arduas causas harum partium tractantibus* [45]) se poate interpreta numai cu răscoala de atunci a ţeranilor, la care în îmbrăcire cu forţa şi cu putere domnii aveau jurisdicţia preste ţerani, acesta să fie la el şi pe viitor, cu acea observare că ţeranul avea apelaţia la forul judecătoresc al oraşului celui mai deaproape. Şi a statorit libera migraţie a ţeranilor, dacă acestia mai nainte îşi răfuiau detoria şi-şi împliniau detorinţa. Slujbe cuţăsesci ţeranii nu aveau a le face în suita domnului, ci nu mai la provocarea în scris a Voivodului şi a Vice-voivodului. Din espresiunea întrebuinţată în document: *universitas populorum, tota Communitas Rusticorum, Iobbagiones*, se vede, că ei cu toată înfrăţirea şi unirea lor cea nouă, ţeranii au scăut să'şi susţină şi de astă dată vechia lor posiţie destul de liberă.

(Va urma).

Corespondenţă secretă găsită în Cabul în afacerea Afghanistanului.

„Standard" publicând corespondenţa schimbată între generalii Ruşi şi Shere Ali, face următoarele comentarii, cari probează că dacă, ceea-ce trebue să se presupună, actele pe care le publică sûnt acelеşi ca acele care trebue să fie comunicate parlamentului, ele au fost obţinute pe o cale neregulată:

Comitele Granville promiţênd, că va depune pe biroul camerei lordilor corespondenţa secretă între generalul Kaufman şi Shere-Ali, care a fost descoperită pe timpul ocupaţiunei engleze din Cabul, cetitorii nostri vor fi mulţămiţi se aibă ocasiunea a cetì fără întârdiere aceste interesante documente.

Corespondenţa are drept prefaţă un memoriu, prin care se explică situaţia exactă a afacerilor în epoca, când prima scrisoare a generalului Kaufmann ta trimisă în Cabul.

De oare ce corespondenţa intre autorităţile ruse şi Shere-Ali, intră în timpul acestei perioade, într'o nouă fasă, care condu-se la niscе resultate importante, e de trebuinţă să o precedăm de oare-cari observaţiuni, cari pot să o esplice până la un oare-care punct.

Câtră finele anului 1877 se produsese un foarte mare antagonism între Rusia şi Anglia în urma resboiului turco-rus, şi în fapt o ciocnire între cele două puteri nu părea de loc neprobabilă. Cu toate aceste, la 31 Ianuarie 1878 un armistiţiu se semnă între Rusia şi Poartă, şi o conferenţă europeană asupra cestiunei orientale fu în urmă propusă de câtră Austria. După aceasta insă, şi în apariţă numai, din causă că Rusia face noue demonstraţiuni pentru a merge spre Constantinopole, guvernul M. S. obţinu dela camera comunelor votarea unui credit de 6 milioane sterlinge pentru cheltueli militare, etc. (Februariu) şi flota engleză din Mediteraná intră în Dardanele (13 Februariu. Ideea unei conferenţe fu schimbată puţin în urma acestor evenimente în aceea a unui congres internaţional al tuturor marilor puteri europene, congres, care se propuse a se ţinè la Berlin.

În acest interval Rusia încheiă cu Turcia tractatul dela San-Stefano (3 Martie 1878) dar refusă a supune acest tractat congresului propus şi se abţinu prin urmare de a lua parte la dênsul. În această epocă se organisară de câtră guvernul rus pe o scară întinsă preparaţiuni de resboiu; generalul Tachernaieff, depeşile lordului A. Loftus marquisului Salisbury dela 13 Aprilie şi 3 Iulie 1878, — fu primit în audienţă specială de câtră împĕratul la 12 Martie 1878 şi fu trimis în misiune specială de o mare importanţă la „triburile dela graniţa indiană", însoţit de generalul Stolietof.

La 28 Martie, reservele armatei engleze fură chiemate sub arme şi marquisul Salisbury (care înlocui în aceeaşi zi pe lordul Derby la departamentul afacerilor străine) adresă la 1 Aprilie o circulară marilor puteri, esplicând vederile guvernului M. S. în cestiunea Orientului. La 17 Aprilie, o divisie a trupelor indigene din India primi dela guvernul M. S. ordinul de a plece din India şi a se duce în Malta, pe când în acelaşi timp, ca rezultat al preparaţiunilor militare Poarte intinse, cari fură făcute în Turkestan încă din Ianuarie 1878, trei coloane ruse, numĕrând 20,000 oameni şi având ordine secrete, fură formate în Samarcanda, Marghilan şi Petro-Alexandrovsk, gata a pleca în Sud în direcţiunea Afganistanului.

Când preparativele de resboiu ale celor doue puteri ajunseră până acŏ, o schimbare deveni aparentă. La finele lui Aprilie, Rusia consimţi a lua o conferenţă preliminară, şansele de pace se ameliorară şi generalul Cernaet fu îndată rechiemat din causa „unei schimbări în operaţiunile contra Indiei engleze". (Depeşa lordului Loftus câtră marchisul Salisbury din 15 Maiu 1878.)

La 6 Maiu 1878 se anunţă Parlamentului, că negocieri active de pace se începuseră între Anglia şi Rusia, şi după doue zile comitele Şuvalof plecă din Londra la Petersburg cu scopul de a recomanda, fapt destul de bine cunoscut, încheierea unei Intelegeri amicabile între cele doue puteri. La 27 Maiu se anunţă Parlamentului, că şansele conferenţei s'au ameliorat şi după trei zile (30 Maiu 1878) se încheiă între lordul Salisbury şi comitele Şuvalof convenţiunea secretă preliminară care făcu pe Rusia să consimţă a lua parte la coferenţă şi a trimeţe, la 3 Iunie, invitaţi pentru congresul internaţional de la Berlin, care se întruni la 13 ale aceleaşi luni.

În acea epocă se afla linii telegrafice între Petersburg, Samarcanda şi Tashkent, şi aceasta devine prin urmare un fapt interesant, care nici o dată poate nu va fi esplicat întrîmod complet, că în ziua chiar a Intrunirei conferenţei dela Berlin (13 Iunie) generalul Stolietof plecă din Samarcanda cu o scrisoare alui Shere-Ali şi cu un proiect de tractat, cari au fost descoperite în urmă printre hârtiele defunctului Emir în Cabul. Generalul Stolietof intră pe teritoriul afghan pe la Incepţiunea lui Iulie 1878 şi ajunse în fine la Cabul, la 22 Iulie 1878, unde fu primit în mijlocul cordialelor demonstraţiuni de amiciţie (după rapoartele primite din India). (Va urma.)

Discursul

regelui Suediei şi Norvegiei la deschiderea Storthingului.

Domnilor, intruniţi din nou pentru a vê ocupa cu lucrări importante, primiţi sincerile mele felicitări.

Relațiunile amicale pe cari Regatele-Unite le întreține de mult timp cu toate puterile străine continuă a fi din cele mai satisfacetoare.

Recolta anului trecut a fost bună, comerciul a făcut progrese și starea industriei noastre s'a ameliorat în acesta, că fabricile noastre nu le-a lipsit de lucru. Circumstanțele cari de câțiva ani au împedicat desvoltarea resurselor principale ale țărei a succes o situație mai favorabilă și am speranța, că anul present o va vedè confirmându-se. Cu toate că veniturile tesaurului, departe de a scădè, par chiar a se mări în viitorul period financiar, eu cred cu toate acestea că crearea unui imposit de capital și de venit n'a încetat de a fi necesară pentru trebuințele Statului. Și de astă dată se va presenta Storthingului o propunere în acest sens. Cred asemenea că trebue să vè reinosc propunerea pentru o întindere a dreptului timbrelor.

Grația terminărei câlei ferate între Eidswold și Hamar, Cristiana și Trondhjem se allă legate de nici înainte prin o cale ferată neîntreruptă.

Cu-o-una-o privesc lucrările pe liniele în construcțiune, se va face cunoscut Storthingului starea lor progresivă, și în acelaș timp i se va presenta o cerere de alocări pentru continuarea acestor lucrări.

Mai multe proiecte de legi, atât nouă cât și presentate deja în sesiunile anterioare, vor fi supuse deliberărilor d-voastră.

Chemând asupra lucrărilor dumnioastră bine cuvêntarea lui D-deu, priimiți, domnilor, asigur-rea afecțiunei și bunei voinței mele regale.

Oscar.

Discursul

principelui Bismarck finut în dieta prusiană la 4 Februarie a. c. asupra legei de aplicare.

(Incheiere.*)

Erogatele pentru scoale fac în toate districtele 63½ milioane. Statul dă numai un adaus de 5—6 milioane; excedentul aga dară absoarbe tot ce se întrebuințează pe terenul acesta și cu toate aceste lipsa nu este deplin acoperită. Acesta se mai ară acea parte bună, că ar fi mai cu samă în favorul claselor mai serace; mojerii și aga nu'și prea trimit copiii în scoala din sat. Eu mă mir foarte, că un bărbat plin de spirit cum este dep. Richter, care trăiesce pururea între case, strade și ţiare, poate fi aga de strâin de viața practică (Heiterkeit). El ţice că comunicațiunile au preț înainte de toți pentru mojeri. A bună samă dênsul încă n'a fost nici într'o adunare districtuală; căci atunci ar scì, că mai cu samă dela cetățile cele mici vine impulsul pentru clădirea de șosele, și ori cât de bine ar sta cetățile mici cu mojerii, inclinarea lor spre pertie aba va merge aga departe, ca să dea în favorul acestora sume insemnate *a fonds perdu*, ceea ce în faptă și fac adeseori. Antevorbitorul a citat din expectorațiunile mele din timpurile de mai naintea apropia decentralisațiunei. Eu nu voiesc centralisațiune în administrațiune, ci în plăteri, voiesc centralisațiune financială; voiesc ca evaluarea să se facă din partea statului, pentruca poate pe nedrept, vedem într'aceasta o garanție mai mare și o elocare mai sigură. Antevorbitorul a atins apoi expectorațiuni atribuite mie de ziare și a ţis, că eu ai fi susținut, că legea de aplicare este de prisos, dacă sarcina ar rămânea aceeași. Este o greșală sarcină de stat, o ar purta statul. Pentruce dar atâta larmă cu legea de aplicare? Dênsul uită premisesa: starea despre care am ţis, că e de dorit, e posibilă numai prin legea de aplicare, acesta este o tupe la starea acesta, se poate câ esist mai bune uș, ige Insă, prin care să se introducă aga dicând cu o trăsură de condeiu acea bună stare, nu există. Aga ceva se poate numai cu timpul prin prevenire din amândouă părți, nu insă ca Minerva din capul lui Joie. Luați dar drumul, pe care vi'l arată lucrările prealabile a le ministrului de finanțe. Deci eu n'am fost din capul locului înțeles cu toate singularitățile, dară m'am acordat. Mai-binui este inimicul bunului. Nu vom ajunge nici odată la o reformă rațională de imposite, dacă ni se propun 20 de sisteme, din care poate numai combinate una cu alta pot fi esecutabile. Sê fim mulțămiți dacă fiii nostri preste 10—20 ani vor putè dice, că s'a făcut mai bine. Afirmările contrarie a deputatului Richter, ori cât a voriri el de convingătoriu, vor da aici numai de 300 și în țeară de 20 milioane de fețe necreițătoare. Cauza principală a opozițunei — nu aici în casă, dară de bună samă în țeară — este că fie care ideile, după dênsul adevărate, nu le aprobe fața cu acela, ce este la guvern. Aici îmi vine amintea, ce ţicea un colega, om de spirit, în 1864 după ce a pătruns în planul meu: „Dțeul meu, omul acesta face politica mea și 'mi-o strică cu deșăvârșire!“ (Ilaritate). De același simț sânt cuprinși și domnii, cari desaprobă din capul locului tăbacul capabilitatea de imposit, dacă'i prinți la o verșba, din care n'ar putè vedè, că tăbacul poate fi obiect de imposit. Eu descoperiu fără de nici o reservă parerea, că tăbacul trebuie sê sângereze mai mult ca până acum, guvernele cineva guverna, fie acesta din parte'mi-iritajune sau nu. Este o răzbire, că cei dintâi conducători politici, ai căror epigoni sânt domnii, ar fi fost contrari monopolului tăbacului. Apoi nici cu inoi n'am jurat pe monopol. Delbrück 'mi-a spus, că nu afla contrariere în improtivirea sa de mai nainte fată cu monopoli și în eventuala pledare pentru acesta. În reminiscențele-mele vechi, care putea fi anunciată la fie care 12 ani, monopolul era necesutabil; acum, în imperiul german nu mai este contrariu din principul monopolului. Camphausen a fost un contrariu principial al monopolului, n'a putut Insă nega deosebitul efect financial ca urmare a monopolului. Comparând împregiurile numerei cu ale Francieș trebue'mi ție, pe cărăriile noastre parlamentare năsipul e mai gros, nei trebuie sê ne suim pe un deal mai pedș, pentruca sê străbatem o o mișcă, recunoscută de favor. Spirit de corp dela universitățș, în frecțiunile parlamentare este lucru mai nesuferit, în dara se arată acest spirit de corp numai în timp de reboiu, Insă decarece n'avem reboiu, și mulțămită lui Dțeu încă mult timp nu vom avê, luptele de opozițune vor ținè mai îndelung decât voiu fi eu în viață. Cu toate aceste eu nu cad, și cu toate câ eu bucuros voiu muri aici în breșă. (Aplause) și dacă Insă eu voiu cădè, nu voiu ași din casa neșănătăș și din causă, câ nu eram spriginit de ajuns mê purtam cu gândul se mê retrag. Acum vê declar, câ m'am lăsat de gândul acesta; la hotărîrea acesta a contribuit foarte mult Impregiurarea, câ am vă'ţut, cine avea sê se bucure mai tare de retragerea mea. Atunci am vă'ţut, câ remânerea mea tot mai este patriei de folos și aga până mai este un fie de ață pe mine voiu servi patriei. Dl antevorbitoriu ţice, câ eu nu ași fi schimbat convingerile; a ceasta Intratâta nu este adevărat, Incât n'ași voieiu timp, câ se pârer; și ațuș unea ces critică în carea se afla Europa și Germania nu Impedeca a mi o face. Numai după retragerea dlui Delbrück, a cărui scolarie eram, am fost silit a mê ocupa cu materia: *Hic Rhodus, hic salta!* Dl antevorbitoriu'a ocupat foarte multș programa acesta și fiindcă nu e a guvernului, nici nu am lipsă a mê Intrepune pentru acesta. Este o sarcină cu neșorocită Incât se tratează de imposite comunale; nu este acceptabilă în cea ce privesce impositele de stat, pentrucă (foarte nimerit a observat dl Richter) se opune deadreptul programei mele finanțare; pentrucă eu voiu pentru stat imposite indirecte. Dl Richter rătăcesce, câ dice: jăsuș ințelege din imposite se remână la impositul fundoar; acesata nu o voiu nici decum. Eu am sciut ce fac câ nu evitat a transpune comunelor o parte din impositele fondoare de stat. Este apriat, câ dlui Richter l-a scăpat din vedere, câ pe timpul, despre care vorbia dênsul nostra impositele pe faină și tăiat de carne. Mi adue amintea de din Viena unisono. „Tagblatt“ „Fremdenblatt“, „Tribüne“, „Neie fr. Presse“ din 17 Februarie 1881. „Deutsche Zeitung“, „die Presse“ 18 Febr. 1881.

Mi ar placè sê sciu, cum pot o mada de tineri români fără referințe sociale, fără crescerea de salon, fără mijloace materiale, sê arangeze în Viena un bal de primul rang, carele sê întreacă pe balul polonez chiar și sê se aproprie de balul industriaș lor și balul „Concordiei.“? Mi ar plăcè sê sciu ce va ziice publicul român din patria mamă la cetirea jurnalelor germane din loc, cari se întrec care de care în laude asupra gustului estetic, energiei și a puterei de viață a junimei române din Viena?

Ce s'ar cercetat sau ba balul, nu voi constata eu. Ajunge a aminti, câ în cuadrilul înainte de pausă au jucat numai 100 de pârechi de tineri.

Dintre honorațiori voi aminti primo loco: pre Eminența Sa dl Dr. Silvestru Morariu, archiepiscop și mitropolit din Bucovina, Baronul Vasilco, membru al casei magnaților, cavalerul de Hormuzachi, toți deputați români bucovineni, părintele Sava Popovici, capelan campestru și ascor consistorial consacrarie, familiile române din Viena. Dintre străini baronul Hoffmann, ex ministru, și alte persoane din cercurile mai înalte, pre cari sê nu fie prea lung, nu le voi mai înșira.

O impregiurare fatală a adus cu sine, ca balul nostru sê nu ajungă din splendoare. Din causa doliului, ce a ajuns pre casa domnitoare, domnii archiduci'n alu putut onora balul nostru cu prezența A. L. I.

Musica a fost provedută de maestrul de capelă a curții dl Eduard Strauss. Frunza a fost valsul „Kaiser Franz Ied“ după motive naționale, dedicație comitetului de domnul Autor, și „Ochi negri,“ asemenea dedicată comitetului de domnul Mayer.

Până în anul acesta junimea română plăcea ca sfială la arangirea balului. Un fiasco era deștul spre a prericlita balul român, și trecerea numelui de român în ochii străinilor. În acest an a purces cu cutesanța provenită din conștiința puterilor ei moale. Efectul e strălucit. Întreaga jurnalistică din loc vorbesce cu multe laude despre balul nostru și istoricul lui e asigurat. Invingerea Românilor din Viena pe terenul social e completă. E întrebarea, aprobă publicul român ținuta junimei. O va sprigini pe terenul apucat?

Efectul acesta moral ne-a costat mult. Noi ini'ne prin ostenelele aduse de noi în interesul causei. Conștiința, câ ne-am implinit detorința ne este singurul adăpost, la care alergăm.

Înainte de a incheia voiu face o paralelă între anii trecuți și acesta. Din anul 1875, numărul balului a fost 1175 fl. 75 cr. În 1876: 1490 fl. 1 cr. În 1877: 1397 fl. 16 cr. În 1878: 919 fl. 42 cr. În 1879: 1373 fl. 29 cr. În 1880: 1425 fl. 86 cr.

Splendidul bal din acest an ne urcă aproximativ la 3000 fl. Onorații cetitori vor vedè din cele spuse, câ Incât variază sumele diferiților ani față cu anul acesta. Și fată cu anul 1878 s'a urcat Intreit. Dacă voim sê ne ținem la vada de astădi, ne putem, câci fundamentul e depus, voim sê ne scoborim, putem și până la Hotel Ross din anul 1878. Opinia publică română decidă preste soartea noastră.

Olteanul.

Varietăți.

* (Cununia principelui Rudolf) dupăcum se vorbesce în cercurile Curții se va sêvârși în ziilele dintâiu ale lunei lui Octomvre. * Perseverantza, un jurnal din Malandez, întărește scoasa scire și adauge, câ princesa Stefania

*) Vedi Nr. 14.

Până atunci va folosi timpul, spre a studia și învăța perfect limba maghiară.

* (Postal) Oficiile postale sunt în neconoscinţăte, că pe viitor cartele de corespondenţă cu respuns plătit se pot trămite și în localităţi de ale Turciei, unde nu se află oficii postale cesaro-regesci.

* Balul „Calicot“ de eri seara a fost splendid. Somitățile din loc au luat parte. Și de altmintrea bine cercetat. Aceste deocamdată.

* Se comunică dela comitetul de plăcere al Casinei, că biletele de intrare pentru membrii ce vor Sâmbătă în 26 l. c. a lua parte *in mască* la *balul în costum*, se impart Joi în 24 și Vineri în 25 l. c., în amănduoe dilele, dela 12—1 și dela 2—3 oare după ameadi în bibliotecа Casinei. — Mascajîtu, intrunu fără biletele de aceste nu le este permisă.

* (Convocare.) Despărțământul al IX-lea al Asociaţiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român și va ţine adunarea de reconstituire în opidul Brad la 15/27 Faur a. c. La acesteă adunare se învită toţi p. t. dni membri ai „Asociaţiunei“ din acest despărțământ întreaga inteligenţă, și fruntașii doritori de inaintarea culturei și literaturei poporului român.

Brad, în 5/17 Faur 1881.

N. I. Mihaiianu m/p. *N. Mărginenanu* m/p.
prot. și director. notariu ad hoc.

* (Romanisarea Deveĭ). Jurnalele din Cluj și „Egyetértés“ din în această privinţă un mare sgomot ziicênd, că Deva ar fi un oraș unguresc și totuşi strigările la licitaţiuni se fac în limba romănească. *Horribile dictu!*

* (Darea funduarā în Ungaria), care în operatul din urmă a regulărei dări funduare a constatat un venit curat dela pământul de cultură, cu 220 milioane, după esaminarea făcută în primăvara anului 1880 s'a redus la 181 milioane. În comparaţie însĕ cu suma venitelor curate de 169 milioane în Austria, unde prelungă o suprafaţă de cultivare asemenea de mare și economia e cu multe mai înaintată, darea funduară în Ungaria cu 181 de milioane este prea sus luată. Fericiţi însĕ ceice pot crede!

* (Populaţia totală) a comitatului Tărnavei mari în toate preturile și în Mediaș a scăzut dela 1870 incoace cu 5042 suflete. Sighișoara singură a crescut în numerul sufletelor.

* (Incidentul „Bartha.“) În favorul condamnatului locotenent Rüstow dupăcum ne spune „Corespondenţa ung.“ în cercurile armatei comune din Cluj se fac colecte spre a'i ușura trecerea în cariera civilă.

* (Carnevalul orbilor). Un orchestru compus din foşti elevi ai institutului de orbi va arangia în 3 Martie o pentrecere de danţ la Budapesta. Va se dică, orbii au se joace.

* (Zăhar din Cârpe.) Nu sciu dacă îşi mai aduc aminte cetitorii de senzaţiunea ce le-a făcut acum doi ani dr. Pepper cu o descoperire a sa pentru a scoate din cârpe vechi, zăhar. Astăgi în adevĕr un fabricant a avut ideea de a cercetа din nou procedeurile dr. Pepper, și de câteva luni a pus în vĕnţare zăhar estras din cârpe. Eată cum opereazā acesta transformaţiune: Cârpele sunt înmuiate în acid sulfuric, care le transformă într'un fel de gumă numită dextrină, se înalbesc cu lapte de var și dextrina se inchiagă, pe care din nou se toarnă acid sulfuric; după mai multe operaţiuni ea se transformă în glucosă sau zahar analog cu candelul. Acest zăhar estras din sdrenţe costă prea puţin și se vinde mai ales fabricanţilor de cofeturi, etc. Insĕ este introbarea dacă acest zăhar nu are vre-o influenţă asupra organismului omului? Trebue se se lase în comerciu un zăhar provenit din sdrenţe, cari conţin tot felul de necurăţenii?... Aci e cestiunea.

* (Hârtia intrebuinţată la electricitate.) Hârtia este un corp, care se electrisează foarte lesne prin frecare. În adevĕr o foaie de hârtie ordinară frecată cu peria dobândesce proprietăţi electrice: se lipesce de masă, dă nesce scânteei vizibile numai la tinerece, etc. Dar aceste însuşiri sûnt slabe și dacă am voi sĕ le desvoltăm, sĕ le mărim, n'avem de cât sĕ supunem hârtia la operaţiunile următoare: amestecăm două părţi egale de esenţă de vitriol și de acid sulfuric, amându hârtia în acesteă amestecătură unde o ţinem câteva momente, după aceea o spălăm și o punem sĕ se usce. O netezim după ce s'a uscat, o întindem pe o bucată de pânză cernită și o frecăm cu flanelă, atunci scoate scânteei foarte vizibile și este același însuşiri ca și pistonul lui Volta.

Familia. Anul XVII. — Nr. 12 conţine: Iosif Ioachim, de I. H. — Ieri și astăgi poesie de Emilia Lungu — Peatra Dochiei, novoletă de V. R. Budescu — Lapteie, de P. S. Moga — Calendarul săptămânei. Societatea pentru fond de teatru român (Preces verbal) — Serata „Junimei“ din Cernăuţi — Balul casinei române din Beiuş — Ce e nou? — Ghicitură pătrată, de Dimitrie Prunea — Posta Redacţiunei.

Convorbiri literare. Anul XIV. — Nr. 11. are următorul cuprins: Scriscarea Ănţăia, de M. Eminescu — Corespondenţa dintre V. Alecsandri și Ion Ghica (VII). — Curiosul nepriceput, trad. după spanioleasa de S. O. Vărgolici — Studie filologice de V. M. Burlă — Amintiri din teatre, (Scriscarea a doua), de Luca — Sciinţe și arte; România Viitoare, notiţe critice de M—r — Lac-Ogindă; Indeşert... ; Aş vra..., poesii de Veronica Voiesti — Bibliografie. — Corespondenţa — Preleçţiuni populare

Biserica ortodoxă romănă. Anul V. — Nr. 3. cuprinde următoarele: Intreita datorie a preotului, de Archim. Inocente M. Pîteşteanu — II. Metropolia Ungro-Valachiei (titulatura Metropoliţilor) de Archim. G. Enăceanu — III. Un semn de îndemânare, soartei preotului, de Archier S. B. Piteşteanu — IV. Oasa de dotaţiune a bisericilor, de Archim. G. Enăceanu. — V. Metropolia de Carloviţ (continuare de Dr. G. Zotu) — VI. Despre cântarea bisericească, de Arhim. G. Enăceanu — VII. Discurs pronunţat în Sin. Sfânt Mitropolitul de Archier. S. B. Ploeşteanu — VIII. Predică la nascerea Domului Is. Chr. de Archier. S. B. Piteşteanu — IX. Regulament pentru revis. și edit. cărţilor bisericesci — X. Profeţiile (continuare) de Archier. In. M. Ploeşteanu — XI. Sumarele şedinţelor S-tului Smod.

Ortodoxul. Anul II. (Semestrul I.) — Nr. 2 cuprinde: 1) Predicarea cuvêntului lui Dţeu — 2) Tractatul St. Chrisostom despre preoţie — 3) Acte oficiale relative la cestiunea monastireasca — 4) Relativ la salariile preoţilor — 5) Cîţîrea unei Biserici Romîne în Paris — 6) Lumina morală, poesie. — 7) Costumul Clerului. —

„Dreptul“ — Anul X. — Nr. 19 cuprinde: Dreptul istoric și dreptul pur, de D. A. Degre — Iurisprudenţă romănă (Înalta Curte de casaţiune și justiţie, secţ. I: Statul cu Moses Valdberg; sindicatul societăţei financiare cu casa cohn Reynach & Comp. din Paris — Curtea de apel din Bucureşci, secţ. II: acelaşi pârţi) — Iurisprudenţă străină (Judecătoria de pace din Escoaux (Francia): Mosier cu Salomon) — Licitaţiuni.

„Ostaşul“ — Volumul II. — Nr. 3 (1 Februarie 1881) cuprinde: Armata noastră: Tirul infanteriei, de Lt.-colonel Dometrescu-Maican (urmare) — Relu căilor ferate în campanie, de majorul I. Em. Manu (urmare) — Conferenţa ţinută asupra organisaţiei călăraşilor, de colonel Kirjieca — Despre modificarea legei organice a călăraşilor, de St.-colonel Greceanu — Sciinţi militare (interne și externe) — Armata străină: Englezii în Afganistan, trad. de căpit. C. D. Papazoglu — Răsboiul de partizani, după Perizonius, de S.-Lt. Roseanu (fine) — Proiect de organisaţia administraţiei franceze, după „Sciences Militaires“, trad. de administr. cl. III. Stefan Stănescu-Cîlugăru (urmare) — Publicaţii.

Bursa de Viena și Pesta

din 17 Februarie 1881

	Viena	*Pesta*
Renta de aur	110.80	110.65
I unitesce de oblig. de stat dela drumul de fer orientul ung. .	85.60	95.50
II unitesce de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	102.75	105.—
Oblig. de stat dela 1876 de fer. drumul de fer orient. ung. .	88.—	88.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	127.75	128.75
Obligaţiuni ung. de restituire rea pământului	97.—	97.—
Obligaţiuni ung. de restituire de sorţire	95.50	95.50
Obligaţiuni urbariale transylvane	95.—	95.50
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausă de sorţire	93.50	93.50
Obligaţiuni urbariale transilvane.	94.50	94.25
Obligaţiuni urbariale croato-slavone	97.—	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea decimei de vin	94.50	94.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	73.50	73.55
Datorie de stat în argint . . .	75.60	75.22
Renta de aur austriacă	90.20	89.75
Sorţi de stat dela 1860	126.50	130.50
Acţiuni de bancă austro-ung. .	815.—	815.—
Acţiuni de credit austr. . . .	263.25	263.75
Acţiuni de bancă de credit . .	299.90	290.25
Sorţi ungureşci cu premii . . .	113.50	113.—
Sorţi de regulare ung.	107.50	107.50
Argint	—.—	—.—
Ducaţi	5.55	5.55
Napoleoni	9.34½	9.34
100 mărci nemeşeşci	57.65	57.70
London (pe polița de trei luni) .	118.35	118.30

Economic.

Sibiiu 18 Februarie n. Pe hectolitrū: Grâu fl. 7.—8.; grâu de rândul 2. fl. 6.—6.50; secară fl. 5.50—5.70; ovĕs fl. 3.30—4.30; ovĕs fl. 1.90—2.30; Cucurua fl. 3—3.40; Mălaiu fl. 4—5. Cartofi fl. 1.60—2.; Semânţă de cânepă fl. 5.—6; Mazere fl. 8.—10; Linte fl. 11—12; Fasole fl. 5.—5.50 pe 50 chilo; Făină de pâne fl. 13.; Slănină fl. 60—65 Unsoare de porc fl. 60.—65; Sâu brut pe 50 chilo fl. 30—34; Sâu de lumânărĕ fl. 46—48. Lumânări de sâu 50 chilo fl. 50—56; Săpun fl. 34—38. Fân pe 50 chilo fl. 1.80—2. Cânepă pe 50 chilo fl. 25-30. Lemne vĕrtoase de foc pe metru cubic fl. 3.50 Spirt pe grad 50 vol. pe 100 chilo: curse de vită 44—46 cr; Carne de vişel 45—55 cr carne de porc 40—42 cr; carne de berbece —.— cr.; oauă 10 de 25 cr.

Sibiiu, 17 Februarie n. Pe hectolitrū Grâu 6.80—7.20; secară fl. 5.70—6.; Sĕcară fl 5.20—5.30 Ovĕs fl. 2.—2.30; Cucurua fl. 3.—3.10; Sĕmânţă de cânepă fl. 4.—4.50; Fasole fl. 5.—6 mazere —.—.— Cartofi fl. —.— Mălaiu fl. 1.10—1.30; cel vechiu; cel nou fl. —.—; Cânepă fl. 24—27; Slănină pe 100 chilo: fl. 36—50; unsoare de porc fl. 60; Sâu de luminărĕ fl. 32—46. Spirt pe grad cr. 10; carne de vită pe chilo 40 cr. carne de porc 40— cr. carne de vişel 50—55 cr; carne de berbece — cr; oauă 6 de 10 cr. Tregul e sătul de cam slab cerere. Tipul de vreo 2 zile a fost foarte rece și multă răpidă.

Extras din foaia oficiălă Budapesti Közlöny“.

Licitaţiuni: în 22 Martie și 29 Aprie. imob. remasului după Ioan Szilágyi în Săscieri (judec. cerc. Sebeș); în 5 Martie și 5 Aprilie imob. Catharinei Henrich în Amnaș (trib. Sibiiu); în 10 Martie și 11 Aprilie imob. soţiei lui George Pazzto în la Niem (judec. cerc. Săngioru) în 22 Martie și 22 Aprilie imob. remasului după Michail și Agnota Schmidt în Călnic (judec. cerc. Sebeș); în 22 Martie și 22 Aprilie imob. soţiei lui Alexandru Doza în Roia (trib. Cluj); în 13 Aprilie și 14 Maiu imob. lui Michail Gross în Cohalm (judc. cerc.); în 26 Febr. imob. lui Carol Binder și soţi în Sibiiu (trib.)u în 26 Martie și 26 Aprilie imob. lui Ioan Stoichiţa în Făgăraș (judec. cerc.); în 26 Febr. imob. lui Stefan Maghiar și Ioan Ghidiu (judec cerc.); în 11 Martie și 11 Aprilie imob. contelui Sigismud Toldalagi și ale Sofiei Pritz Fekete în Prislop (judec. cerc. Năsăud); în 12 Martie și 13 Aprilie imob. lui Brata Opriș și soţi în Poplaca; 21 Martie și 21 Aprilie imob. lui Anton Vinter în Sibiiu (trib.); în 15 și 16 Martie imob. lui Albert Kovats în Codmeniș și Lesna (trib. Deș); în 28 Faur imob. lui Avram lui Ioan Bogeru în Blăjenii (judec. cerc. în Baia de Criș); în 25 Faur imob. lui Ioan Șărban în Alţina (trib. Sibiiu);

ad Nr. 23/1881. [17] 2—3

EDICT.

Iosif Glăjiariu din Sânpetru născut în Arpatac, care cu necredinţă părăsindu'și pre leginita lui soţie Elena George Muntean tot din Sânpetru, și pribegesce de 6 ani în lume, fără a se sci ubicuţinea lui, se citează prin aceasta, că în termin de șase luni dela datul publicărei sĕ se presentеze înaintea forului matrimonial mai jos însemnat, căci la din contră se va decide causa și în absenţa lui.

Brașov, în 20 Ianuarie 1881.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului al II, ca for matrimonial de prima instanţă.

P. T.

'Mi permit a aduce cu tot respectul la cunoscinţă, că deschid în piaţa de aici, *strada Báter* (edificiul „Albinei“), sub firma

Albert Stasney

Negoţ de postavuri și garderobă pentru domni.

Referenţe favorabile cu fabricele cele mai bune, precum și acuirarea de puteri lucrătoare de deosebită hărnicie, me pun în posiţiunea plăcută a libera lucru bun și trainic și me rog de on. public, prin comande binevoitoare, se binevoiasca a sprigini întrepriinderea mea.

Cu tot respectul

[18] 1—3 **Albert Stasney.**

„Albina“,

Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Domnii acţionari ai Institutului de credit și de economii „Albina“ se invită prin aceasta în virtutea § 19 al statutului societăţii la

A VIII adunare generală ordinară,

care se va ţine la Sibiiu în **29 Martie 1881** sîtul nou, înainte de ameadi la 10 oare în casa institutului (strada Bayer Nr. 1).

Obiectele:

1. Raportul anual al direcţiunei, bilanţul anului 1880 și raportul comitetului de revisiune.
2. Ficsarea dividendelor.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea preţului marcelor de presenţă.
5. Alegerea a trei membrii în consiliul de direcţiune, în sensul § 37 din statute.
6. Alegerea unui membru în comitetul de revisiune.

Domnii acţionari, cari în sensul §§ 22, 23 și 24 din statutele societăţii voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotenţă, sînt rugaţi a'și depune la casa institutului acţiunile lor și eventual dovezile de plenipotenţă cel mult până în **26 Martie 1881** sîtul nou după ameadi la 6 oare.

Sibiiu, 13 Februarie 1881.

[16] 3—3 **Direcţiunea institutului.**

Redactor responsăţător: **Nicolau Cristea.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.